

Ένα σκιτακι παράμερο στην άκρη τού χωριού καπού στην Έλευθερη Έλλάδα.
Η άρα άρχίζει να γεννει. Ο γερο-Κωστουλιος άγδοντα χρονώ, πιασμένος άπο ρευμ-
ατισμουςκαθετα διπλα στο τζακι που ο μικροσέγγονος του ο Φωτηστροφοδοτεΐ διαρ-
κόμε ξυλα. Ο Φωτης 12 χρονώ άγορί είναι ο μονοςσυντρόφοςτου καπού. Τα δυο
παλληκρια τού ο πατερας τού Φωτη κι' ο θειοςΝασος άνταρτες κι' οι δυο πολεμουν
στα βουνα Τα Γερμανικα άποσπασματα. Η μητερα τού Φωτηκι' ή γιαγια του έχουν
άπο κάρρο πεθανει. Το σκιτα είναι στο περασμα τού μονοκατιού άπ' όπου περνούν
κάθε τασο τα άνταρτικα σαρτα.Καπού- Καπού άκουεται και το τσουφεκεκιδι.

Ο Γερο-Κωστουλιος που είναι μαζί και πατερας και μαννα και δασκαλος τού μι-
κρού Φωτη διασκεδαζει άκουοντας το μικρο να διαβαζει τα σχολικα του βιβλιασ.

Σ Κ Η Ν Η Α.

Παπούς Φωτης

Παπούς. Έλα μικρε μου, άς κερουμε τωρα το μαθημα μας. Τι θα διδάξεις άποφε
τον καπού σου; Σ' άς έβραλαννεο μαθημα σημερα στο σχολειο;

Φωτης. Μ' άς έβραλαν βεβαια. Και τι μαθημα. Εΐχαμε νε α Έλληνικα και μ' άς έδωκαν
νάναλυσουμε ένα ποιημα. Άποσπασμα άπο τον Έθνικο Ύμνοτου Σάλωμου. Τωμ ξερεις
καπού τον Έθνικο Ύμνο;

Παπούς. Και ποιος δεν τον ξερει παιδι μου; Δενε πώς ο ποιητης τον έγραφε καθι
άκουε άπαντικρι το κανονι τού Μεσολογγιού που πολεμουσε τον τελευταίο του
ήρωϊκο άγώνα. Διαβασε μου το ποιημα που Φωτη. Θ' αναι άρατο καθώς θα σε κρατούν
τό έσο οί τσουφεκες τών παλληκριαών μ' άς. Ω, τωρα ζηλεβαμε το 21 που γεννησε
την έλευθερια τού Έθνους μ' άς. Μ' σημερα ζούμε τις ίδιες ήρωϊκες στιγμες.

Καποια μερα θα μ' άς ζηλεβουν και μ' άς και τα χρονια τούτα θα μενουν σταθμος για
την έλευθερια. Έτσι εΐχαν άρχισει και καΐνοι. Με κλεφτοπολεμο στα βουνα. Σε σε ο
πνιγει ή βια τού δυνατού, έσυ που δεν μπορεΐς να λυγσεις στο ζυγο τον λαϊμο σου
κινεις φτερα κι' άνεβαινεεις τις ραχες. Γινεσ ο κλεφτης άρματωλος, άνταρτης.
Χιλια όνοματα με μια ουσια. Παλευει παιδι μου ο άνθρωπος για τη λευτερια του
το δικιο του.....μα πες μου το ποιημα Φωτη.

Φωτης. Είναι ένα κομματι άπο τον Έθνικο Ύμνο, άποιητης του, βλεπει το όραμα της
λευτεριας και κερμερονοντας την την χιριετ'...

Άπγγελεϊ.

(Την ώρα τής άπγγελιας άκουγονται άραιοι μακρυνοι πυροβολισμοι.)

Έσυ ήθανατη, έσυ θεΐα
που ότι θελεις εΐμπορεΐς
εις τον καμπο έλευθερια
ματωμενη οειπατεΐς
Α. το φως που σε στολιζει
σαν ήλιου φεγγαρολη
και μακροθε σπινθουριζει
δεν εΐναι, άχο, άπο τη γη.

Χεῖρά, μετακο, ὀφθαλμοί
ὡς το χερί, ὡς το ποδί
κι' ὅλα γυνω σου εἶναι ὡς.

Ἄπ' τα κοκκία βγάλμενη,
τῶν Ἑλλήνων τα ἔρα
καὶ σαν κρότα ἀντραωμένη
χαῖρε, ὦ, Λαῶε Λευγερία.

Παποῦς. Τι ὄρατο ὄραμα, Φωτη. Πλεῖστε γὰ μῖτα του γὰ την δεῖς καλι, ἔτσι φωτολουσ
στη ἀμφοβομένη γὰ περκαεῖ στις κορυφες τῶν βουνῶν μυστη Λευγερία.

Φωτης. Βγάλμενη ἄπ' τα κοκκία γὰ Ἑλλήνων. Πῶς πῆσαν οἱ Γερμανοὶ που λενο δα
πως ξερουν Ἑλληνική ἱστορία, πῶς θα μπορούσαν γὰ την παραδώσουν τη Λευγερία τους
οἱ Ἑλληνες ἀφού βγήκε ἄπ' τα κοκκία τους τα ἔρα καὶ θραφτηκε με το αἷμα τους.

(ἀκούγεται δυνατο τουφεκιδι)

Παποῦς. Ἔρμα νιῖτα. Γιατί γὰ φεγγουν παποῦ γὰ γερνῆ ἡ καρδία; ἕκποιο γιουρού-
σι θαρρῶ πως ἔτοιμαζοντο ἀποφά ἀντικα τα καλληκάρια, καὶ νῆσαι πιασμενος σε
μια κρεκλα καὶ γὰ ξερεις τι γινεται καὶ φῆλα. Μαχεις ζησεις του τουφεκιοῦ το
μαθῆσαι νῆσαι παρει κι' εἰς τον καιρο σου κατιπαχα τον ἔχιο κυνῆγι, καὶ τώρα...
νῆσαι κραζεσαι μονο τον ἦχο. Ἄς μου ἔναδενι ὁ θεος τα νιῖτα μου, Φωτη, κι' ἄς
εἶτανε μονο γὰ μια στιγμή. Νὰ βορῶλω ἕκατ κατὰ τα φηλωματα, νῆσαι βορῶλω
ἄπ' τη φωνη μου οἱ ραχες, γὰ παρει φηλωματα τους Γερμανους κι' ὕστερα γὰ φωναξω
//νῆσαι ἀπολυεις//

Φωτης. Κι' ἔσαι πακοῦ πολεμησες στον καιρο σου. Νῆσαι. Διηγηθεῖ τοςες ὠμορφες
ἱστοριες ἀπ' τους ἡῶνες σας. Καὶ τώρα εἶσαι ἄρρωστος γeros. Μα ἔγω ἄντρας πια
-12 χρονῶ- καὶ γὰ μὴ με κερνοου ἄντρατη. Παρακίλεσα τοςες τῆνταρτικα σωματα
ποῦχανε κονεφει στο σπῆτα μας. Ἐκετα στο ποδία του καπετανιου που κοιμηθηκε
δὲ προχτες βραδυ. //ἔρα σκοποβολη του ἄρα// Πῆ γὰ κυνῆγι με τον πατερα μου
//ἄρατος τακοτε// θῆρθεῖ ἡ ὠρ σου πιτσιρῆκο. //ἀκοῦς πιτσιρῆκο 12 χρονῶ ἄντρας

Παποῦς. Τι γὰ κερνοου Φωτη; Γὰ αὐτο τον ἡῶνα ἔσαι γεννηθηκες λιγο ἄργα κι' ἔγω
παρει πολυ νωρις. Εἰτυχῶς πολεμοῦνε στη θεση μας ὁ πατερας σου κι' ὁ θεῖος σου
νασος. Μα κι' ἔσαι παιδσκι μου, κατι κερνεις γὰ τον ἡῶνα. Ἐσεῖς τα παιδια τα
σημερινα εἶστε τυχερα. Ἐχετε ὀργωνωση σας. Εἶσαι ἄστοπουλο Φωτη μὴ το ξεχμῆς
ἔγω εἶμαι περησανος γὰ σενα γιουκα μου. Εἶδες που γὰ περσες ὅλα τα ἄστοπουλα
προχτες στο κουνιδοικου σας εἶχαν βάλλει. Νὰ πῆτε ἄραμσα ἀπο ἔνεδρες μηνυμα-
τα στους ἄντρατες. ἔσαι νις ἔναδενι ὅλες τις ἔνεδρες καὶ πῆγες το μηνυμα. ἔ
τα σου δωσανε γὰ βορῶλο το ματζωτο σου πουκαμῆτο ἀπο ἄλεξιπτωτο.

Φωτης. Αὐτα εἶτανε παιγνιδια δὲν εἶτανε πολεμος πακοῦ. ἔγω μεγαλωσα. θελω
γὰ με ντυσουν ἄντρατη, γὰ πολεμησω.

Παποῦς. θῆρθεῖ ἡ ὠρ παιδσκι μου ὀρεξη νῆσαι. Ἡ δικη μου δὲν θῆρθεῖ ποτε.

Πῆ μου τραγουδι κερνοῦνε κερνοῦνε ὀρεδες.

(ὁ Φωτης ἀνοιγει το παραθυρο καὶ κερναζει. Το τραγουδι ἀκούγεται δυνατο τω
πρωτῶτα κερνοῦνε γὰ νιῖτα)

σαν σε χροο κερνοῦνε πακοῦ με ρες
φλογα, ζωη καὶ φηληση γιουμῆτα
κι' εἶναι το περσμε τους ὅλο ρως.

Εἶς μὴ ζωη ἔλευτερη κι' ὠραῖα
ἀπλωσμε τῆς νιοτης τα φτερα
μὴ κερνοῦνε ἄντρατη, μια πλάση νεα,
τα μπρατσια μας γὰ κερνοῦνε τα γερνα.

ἡ δὲ ἀδελφία καὶ παλι

Πάρις καὶ γόργος

προβάλλει ἡ σύνη.

Φωτῆς. Εἶναι οἱ γὰρ κειμήλια. Οἱ ἀνταρτίες ὁμάδες τῆς ΕΠΙΟΝ. Θα πῶ μαζί τους. Δὲν μπορεῖ νὰ με διώξουν. Δὲν εἶμαι μικρότερος τοῦς πάλῳ θα με καταλάβουν ἐπιούτοι. Μία μάχη μόνο, κειμήλια καὶ θα ξαναγυρίσω κοντά σου.

Παπούς. Ἄν ἦταν στὸ χερί μου, Φωτῆ, σιγήμη δε θὰ σε κρατούσα. Ἐπὶ τὴν δική μου ἀχτήρα καταλαβάνω καὶ τὴ δική σου. Πᾶ δὲν γίνεται γιὰ τὴν ὄρα Φωτῆ, ἔπ' ἐδῶ θὰ κερδίσει τὸ τρυφερό. (Ἄκουγεται θρυψὸς ἑεροπλάνου. Περβαίνει χαμηλῶ καὶ πολυβολεῖ.)

Παπούς. Δὲν εἶμαι ἀγνωστὴ, τὰ κειμήλια. Πουροῦθα: πῶς ἀντιμετώπιζον.

Φωτῆ. Ἄκουγεται πολυβολο κειμήλια; Δὲν νὰ χτυπήσουν τοὺς ἀνταρτίες μισποῦ περασάν.

Παπούς. Ἡ προσοχὴ νὰ τὰ φυλάξει τὰ κειμήλια. (Ἄκουγεται χτυκοὶ στὴν πόρτα. Πᾶ κειμήλια χτυπᾶ.... Πηγαινέ Φωτῆ ν' ἀνοιξεῖς, θὰ πῶ πῶς ἔκρουε βογγούς.)

Φωτῆς. (Ἐπὶ τὴν πόρτα) Ἐνας ἀνταρτής, κειμήλια, ἔχει περᾶει στὴν πόρτα. Φαίνεται ἀληθινὸς γὰρ.

Σ Χ Η Ν Η Ε.

Παπούς. Φωτῆς, Ἐπὶ ἀνταρτίες. Δ.

Ἀνταρτής. Σ.....σ.....σ.....Μη φωνάζεις μικρο. Βοήθησε με νὰ σηκωθῶ. Πρέπει νὰ δῶ τὸν κειμήλια σου.

Παπούς..... Ἐπὶ Φωτῆ, Πᾶρε τὴ γκλίτσα μου δὸς τὴν στὸ πᾶλλο ἀρὶν ἀκούμπησε κειμήλια ἔπ' ἡ μάχη.

Φωτῆς. (Τὸν φέρνει σιγά-σιγά καὶ τὸν ἀποθετεῖ στὴν κειμήλια). Εἶναι κατακίτρινος κειμήλια.

Παπούς. Φέρει κειμήλια καὶ ρακί. Θα σὺνελίξει.

Ἀνταρτής. Δὲν εἶναι τίποτε..... (καίρνει τὸ ρακί) εὐχαριστῶ. Τώρα μπορῶ νὰ μιλῶ.

Παπούς. Τὸ ἑεροπλάνο σε χτύπησε πᾶλλο ἀρὶν; Εἶσαν μαζί με τοὺς ἄλλους που περᾶσαν.

Ἀνταρτής. Ὁχι Γερο-Κωστουλιᾶ. Δὲν ἔπ' ἔβαν τίποτε τὰ πᾶλλο ἀρὶν. Ἐγὼ εἶχα κειμήλια ὅλο τὸ μονοκᾶτι τοῦ δάσου. Τὸ ἑεροπλάνο με πολυβολεῖσε... Νομίζω πῶς μ' ἔφισε στὸν τοπὸ. Μὰ ἔγω τὰ κειμήλια νὰ σὺνελίξω ὡς ἐδῶ. Μπορῶ νὰ μιλῶ μπροστὰ στὸ πᾶλλο ἀρὶν;

Παπούς. Λεγέ κειμήλια μου. Γιὰ τὸν ἄγῳνα ἔδωκε δίνει καὶ τὴ ζωὴ του.

Ἀνταρτής. Πηγαινέ σ' ἀποστολῆ.... Οἱ Γερμανοὶ θα κάνουν ἀποκρᾶ ἐπιθεσὴ φτᾶσαν ἄλλο ἀποστᾶματα. Τὰ χαρτῆα τούτα τὰ λένε ὅλα... Πᾶρε τὰ γὰρ καὶ σε μία ὥρα νὰ φτᾶσκονται στὰ χερία τοῦ κειμήλια.

Παπούς. Καταρᾶμενὰ γὰρ μετᾶ. Ἐπὶ εἶχα φτερά σε λιγότερο ἔπὸ μιση ὥρα θᾶταν στὰ χερία τοῦ κειμήλια.

Ἀνταρτής. Ἐπὶ ἔξορκίζω στὸν ἱερό μου ἄγῳνα, κειμήλια, βρες τρόπο νὰ φτάσουν.

Παπούς. Μη στεναχωριεσαι ἄντῆ. Θα στείλω τὸ Φωτῆ νὰ φέρει κειμήλια φίλο ἀστὸς θᾶτα πᾶει.....

Φωτῆς. Γίαντι κειμήλια; Γίαντι ἕνας ἄλλος κειμήλια ἔγω; Εἶπες κειμήλια πῶς γιὰ τὸν ἄγῳνα δίνω καὶ τὴ ζωὴ μου... Ἄν τῶς ἀληθινὰ ἔγω θα πῶ τὸ μπῶμα. Πᾶς τὸ πᾶλλο ἀρὶν που με κατακίξει πῶς εἶμαι ἔπ' ἡ γι' ὅση τὴ τιμῆ.

Ἀνταρτής. Δὲν ἔχει ἄδικη ὁ μικρός. Ἐγγόνος Γερο-Κωστουλιᾶ... Εἶναι κειμήλια αὐτὸς στρατιωτῆς σὺν τοὺς ἄλλους. Δὲν ὑπερᾶχουν σημερᾶ παιδῶ καὶ μεγάλῳ.

Ανταρτης. Δεν τα κημάμε έμισόλα τούτα παπού, παρα ή λαχταρα της λευτεριάς που μ'ς έβαλε κι' έμ'ς το τουφεκι στο χερι. Αυτό μαθε το παπούλη. Αυτό τώρα είναι θάμμα. Πρωτη φορα παίρνει σημερα το βαθυ νοημα της. "Αν τώρα ποτιζουμε το χώμα με αίμα είναι για να το κανουμε δικο μας πραγματικά, να το παραδώσου το λαο που αϊώνες αυτόγ το ποτιζου@ με τον ιδρωτα του χωρις να το χαιρεται. Και ούτε τον Γερμανο μα και τον έσωτερικο μας έχτρο, που@ θελει να καρπωθεΐ η νικη μας να μ'ς ξανακνει σκλαβους. Πολεμούμε για την πατριδα μα και για να δωσουμε@ πραγματικη πατριδα στο σκλαβο. θελουμε λευτερια έσωτερικη και εξωτερικη. Λαϊκο θριαμβο, Δικαιοσυνη. θελουμε μια ζωη καλλιτερη για τον άνθρωπο σ'όλο τον κοσμο. Γι' αυτό πολαμ'με παπούλη.

Παπούς. Γι' αυτό πολεμ'σαμε κι' έμεΐς παλληκαρι. Ποιος διζει για λιγοτερα τη ζωη του μονο π'ως μ'ς γελασαν στο τελος.

Ανταρτης. Έμεΐς εΐμαστε τώρα πολλοι παπούλη. Ατελειωτα πληθη που όλες του κοσμου τις γλώσσες φελνουν το ίδιο τραγουδι. Δε ξεγελιούνται εύκολα οι λαοι σα ξεπνησουν.....Μα κλεισε τα ματια καλρ μου γερο. Ο λιχνοςτου σβυνει κι' ο φωτη έγινε άντρας και γραφει μαζι με τους άλλους την ιστορια του. Την ιστορια της Γης.

Ο λιχνος σβυνει σιγα-σιγα.....ή καμαρα βυθιζεται στο σκοταδι και στην άπολυτη πτωχη.....)

Λιγο λιγο ή αύγη χαραζει.....Στη πορτα ακουονταο κροτοι χτυποι, φωνες....

Ανταρτης πεταγεται τρομαγμενος.)

Φωνες. Ανοΐξετε. Φερνουμε το Φωτη Τον έηγορο του γερο-Κωστουλια (Απ' την@ πορτα που ανοιξε ο ανταρτης, μπαινουν δυο παλληκαρια κρατώντας στην άγκυλια τους τον Φωτη)

Σ Κ Η Ν Η Δ

ΟΙ άνταρτες, ο Γερος Καο@ ο Φωτης.

Παπούς(κνει να σηκωθεΐ τρομαγμενος μα το κορμι του μενει ακινητο)
Τι έχει; Γιναι τον κρατάτε στα χερια; Σκοτωθηκε το παιδι μου;

Α Παλληκαρι. Ησυχασε γερο παπούλη. Ο Φωτης θα γινει καλα. Ένα τετοιο και γενναιο παιδι δεν πεθαινει εύκολα. Έχει τ'οσα να κνει. Χαρη στην γενναιοτητα του κερδισαμε μια μεγαλη νικη αποφε. (Τον αποθετουν κοντα στον παπού)

Φωτης. Μη κλαΐς παπούλη πληγωθηκα μα θα γινω καλα. Έσυ το ξερεις πως διχως θυσιας δεν γραφονται ωμορφες ιστοριες.

Παπούς. (Στα παλληκαρια)Εΐναι δεμενη καλα ή πληγη του; Στον ωμο τον χτυπησαν μετω. Τι εΐπες παλληκαρια;

Β Παλληκαρι. Τον χτυπησε το άροπλ'ανο παπούλη, μ' αυτός κατρακυλησε μες το χλο νε και χωθηκε στη μικρη χαραδρα. Ύστερα συρθηκε ως έμ'ς. Ακομη εΐναι ματωμενος ο άσπρος του δρομος.

Φωτης. (Στον Α Ανταρτη) Το φακελλο με το μηνυμα παλληκαρι το εδωκα με τα εδρα μου τα χερια στον καπετανιο. εΐχε ματωσει λιγο μαντα γραμματα δεν εσβυσαν πουθενα.

Α Παλληκαρι. Πως μ'ς συγκινησε ή θυσια του. Με τη λυσσα ριχτηκαμε στα σκαλαλια. Πυτα τον έγγονο σου γερο Κωστουλια. Φορεΐ τουφεκι.

Φωτης. Μου το εδωσσε ο καπετανιος, παπούς και με εΐπε πως θα μιλησει να με δεχτούν ανταρτη

Ανταρτη. Και σ'αξιζει γενναΐο μου άετηπουλο. Οι ήλικιες δεν έχουν όρια άλλα κλο τις γενναΐες προξεις. Έσυ έγινες άντρας σε μια βραδυα.

αίτους. Έλα να σε φιλήσω, Φωτη. 'Η ιστορία σου είναι ωραία κι' είναι περηφανός ο
τοῦς σου παιδιά μου. 'Ανοίχτε λεβέντες μου κείνο το ντουλαπι. Φέρτε παιδιά,
κι' ὅσο ἄλλο φρεσὶ μπροστά σας. Το σπίτι γιορτάζει σήμερα. Γιορτάζει γιατί
ἔδειχνε πάλι ἕπ' ἓνα λεβέντη. Χαλαί κι' αὐτός μαζί με τους ἄλλους για τον
γάλο της ἁγῶνας. Στο ζεστό παραγῶνιθα μείνουν μόνο τ' ἀχρηστακοκκλι. Φέρτε να
κί ὅρε παιδιά μου. (Μένουν ὅλο ἰ τους μαζί με φηλα τα ποτηρία. Καλή λευτερία.

ΟΟΟΟΟΟΟΟΟΟΟΟΟΟ
